

พื้นที่ปลอดภัย อยู่ตรงไหนของห้องเรียน

dinsor

“

การสร้างห้องเรียนที่ปลอดภัยอย่างแท้จริงย่อมต้อง
เริ่มต้นจากการลดทอนอำนาจนิยมในห้องเรียน

ห้องเรียนควรเป็นพื้นที่ปลอดภัยสำหรับเด็กทุกคน ทว่า ในความเป็นจริงเรามักพบว่าพื้นที่แห่งนี้ยังคงมีปัญหา การบั่นทอนหรือการแก๊สไลท์ฝังรากลึกอยู่ ปัญหานี้มักมี สาเหตุมาจากโครงสร้างอำนาจที่ไม่เท่าเทียมกัน ระหว่างครูกับนักเรียน ครูบางคนใช้อำนาจที่เหนือกว่า ช่มชู้นักเรียนซ้ำแล้วซ้ำเล่า แม้ว่าครูจะเป็นฝ่ายกระทำ ผิด แต่กลับบีบบังคับให้นักเรียนรู้สึกสงสัยในตัวเอง และกลายเป็นคนผิด จนสุดท้ายนักเรียนต้องเป็นฝ่าย เอย่คำขอโทษออกมา

ตัวอย่างที่สะท้อนให้เห็นปัญหานี้ได้อย่างชัดเจนคือ กรณีที่นักเรียนโต้แย้งเรื่องเนื้อหาที่ครูสอนผิดพลาด ตามหลักไวยากรณ์ไทย นักเรียนพยายามชี้แจงครูด้วย เหตุผลบนพื้นฐานของความถูกต้อง ทว่าครูบางคนกลับ ไม่ยอมรับความจริงและใช้อำนาจที่เหนือกว่าช่มชู้เด็ก ครูเลือกที่จะดุด่าและทำให้เด็กอับอายต่อหน้าเพื่อนทั้ง ชั้นเรียนเพื่อรักษาหน้าของตนเอง เหตุการณ์นี้บีบบังคับ ให้นักเรียนเริ่มรู้สึกว่าการตั้งคำถามหรือการพูดความ จริงเป็นสิ่งที่ผิด

นอกจากนี้ยังมีการแก๊สไลท์ที่เกิดขึ้นระหว่างเพื่อนร่วม ชั้นเรียน โดยมีครูเป็นผู้เพิกเฉยต่อปัญหา เช่น กรณีที่ นักเรียนคนหนึ่งยืนหยัดเคียงข้างความถูกต้อง ด้วยการ รายงานครูว่าเพื่อนจ้างผู้อื่นทำโครงงานและการบ้าน เมื่อครูได้สวนและพบว่าเพื่อนมีความผิดจริง ครูกลับ ไม่ได้ปกป้องนักเรียนที่กำลังพูดความจริง นักเรียนที่ทํ ผิดกลับรวมกลุ่มกันบั่นทอนและลดทอนคุณค่าของเพื่อน ที่นำเรื่องมาบอกครู พวกเขาแปะป้ายเพื่อนคนนั้นว่า เป็นเด็กขาดความอบอุ่นหรือเป็นคนขี้ฟ้อง การกระทำ เช่นนี้ทำให้คนทำถูกต้องกลายเป็นคนผิดและถูกสังคม ในห้องเรียนลงโทษ

ที่มาภาพ <https://unsplash.com/photos/photo-of-gloomy-sky-NcWnJmeVtcw>

หากมองดูเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในสังคมไทย เรายังพบกรณีการแก๊สไลต์ในรูปแบบอื่นที่ครูละเมิดสิทธิของนักเรียน เช่น การที่ครูใช้คำพูดวิจารณ์รูปร่างหน้าตา หรือพูดจาคุกคามทางเพศในเชิงหยอกล้อ เมื่อนักเรียนแสดงความไม่พอใจและเรียกร้องสิทธิที่จะไม่ถูกคุกคาม ครูและผู้บริหารโรงเรียนมักจะปิดตกปัญหาโดยบอกว่านักเรียนคิดมากไปเอง หรืออ้างว่าครูแค่หยอกล้อด้วยความเอ็นดู สภาพแวดล้อมกลับประณามนักเรียนว่าก้าวร้าวและหัวรั้น การบิดเบือนความจริงเช่นนี้ทำให้นักเรียนรู้สึกว่าคุณเองเป็นคนผิดที่เรียกร้องสิทธิขั้นพื้นฐาน ทั้งที่ผู้ใหญ่ต่างหากที่ล้ำเส้น

สภาพแวดล้อมที่เต็มไปด้วยการกล่าวโทษเหยื่อเช่นนี้ส่งผลกระทบอย่างรุนแรงต่อจิตใจของเด็ก นักเรียนหลายคนเกิดภาวะเครียด วิตกกังวล และไม่ยอมไปโรงเรียนอีกต่อไป หลายครั้งที่สังคมปล่อยให้คนที่ยืนหยัดในความถูกต้องถูกตราหน้าว่าเป็นคนทำตัวเกินจริง

เราทุกคนจึงควรตั้งคำถามอย่างจริงจังว่าเราจะแก้ไขปัญหานี้อย่างไร การสร้างห้องเรียนที่ปลอดภัยอย่างแท้จริงย่อมต้องเริ่มต้นจากการลดทอนอำนาจนิยมในโรงเรียน ครูต้องเปิดใจรับฟังเสียงของนักเรียนด้วยความเคารพ และสังคมต้องสร้างความตระหนักรู้เรื่องภัยของการแก๊สไลต์อย่างเป็นทางการเป็นรูปธรรม เพื่อไม่ให้ความถูกต้องถูกบิดเบือนด้วยอำนาจ และคืนพื้นที่ปลอดภัยให้แก่เด็กทุกคนอย่างแท้จริง